

Ἡ « Ἀντιγόνη » εἰς τὸ Στάδιον.

Ο κ. Θεόδωρος Reinach, ὁ γάλλος ἑλληνιστῆς καὶ ἀρχαιολόγος, παρευρεθεὶς μετὰ τῶν συναδέλφων του τοῦ Συνεδρίου εἰς τὴν παράστασιν τῆς « Ἀντιγόνης » τοῦ κ. Μιστριώτη, ἀπόρησε πολὺ διὰ τοίους τάχα ἐδόθη αὐτῇ ἢ παράστασις. Διὰ τοὺς ξένους ἑλληνιστάς; ὄχι βέβαια, διότι αὐτοὶ δὲν ἐννοοῦν τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, παρὰ μὲ τὴν προφορὰν τοῦ Ἑράσμου. Διὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν; ὄχι βέβαια, διότι αὐτὸς δὲν ἐννοεῖ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν μὲ καμμίαν προφορὰν. Διὰ τοὺς ἑλληνας ἑλληνιστάς, τὴς καθηγητὰς καὶ τοὺς φοιτητὰς τῆς φιλολογίας, ποῦ ἤξεύρουν τὴν « Ἀντιγόνην » ἀπ' ἔξω; ἀλλὰ πόσοι εἶνε αὐτοί, ὥστε νὰ γίνῃ ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ σφενδόνη τοῦ Σταδίου μὲ 15,000 θέσεις διὰ τὴν παράστασιν;

Ὁ κ. Reinach ἔχει τὴν ἀφέλειαν νὰ νομίζῃ ὅτι κάθε παράστασις θεατρικοῦ ἔργου, διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ τὸν σκοπὸν τῆς, πρέπει πρὸ παντὸς νὰ δίδεται εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς πλειονοψηφίας τοῦ ἀκροατηρίου. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ ξένος σοφὸς ἐξεπλάγη πῶς ἡ Ἑταιρία πρὸς διδασκαλίαν κλπ. ἡ ἀποτελουμένη ἀπὸ σοφούς καὶ λογικοὺς ἀνθρώπους, ἐφαντάσθη νὰ δίδῃ παραστάσεις ἀρχαίων δραμάτων δημοσίας, καὶ μάλιστα λαϊκάς, εἰς τὴν ἀκατάληπτον γλῶσσαν τοῦ πρωτοτύπου.

Ὁ κ. Reinach θὰ ἐξεπλήσσετο ὀλιγώτερον, ἂν ἐγνώριζε μερικὰ πράγματα, τὰ ὅποια ἠμπορεῖ μὲν νὰ φαίνωνται ἀλλόκοτα καὶ ἀπίστευτα εἰς τοὺς ξένους, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι τὰ ἐσυνειθίσασμεν πλέον, ἔπαυσαν νὰ κάμουν κεραυνοβόλον ἐντύπωσιν. Ἔπρεπε δηλαδὴ νὰ γνωρίζῃ ὅτι οἱ νεώτεροι Ἕλληνες κατηντήσαμεν εἰδωλολάτραι. Νομίζομεν, ὅτι ἂν ἀνακαλυφθῇ ὅτι δὲν ἐννοοῦμεν τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων, θὰ μᾶς εἴπουν ὅτι δὲν καταγόμεθα ἀπὸ τὸν Περικλέα καὶ ὅτι ὁ Παρθενὼν δὲν εἶνε ἰδική μας κληρονομία.

Καὶ ὁ φόβος αὐτὸς μᾶς κάμνει νὰ ἰσχυριζώμεθα καὶ νὰ τὸ πιστεύωμεν καὶ οἱ ἴδιοι, ὅτι ἐννοοῦμεν καὶ αἰσθανόμεθα τὴν « Ἀντιγόνην » εἰς τὸ πρωτότυπον, ἐνῶ πράγματι δὲν τὴν ἐννοοῦμεν οὔτε εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ κ. Βουτυρά. Ἡ παράστασις λοιπὸν τῆς « Ἀντιγόνης » εἰς τὸ Στάδιον ἦτο προᾶξις καθαρῶς εἰδωλολατρική, ὅπως τόσαι ἄλλαι παραστάσεις μας καὶ τόσαι ἄλλαι πράξεις μας, — ἐνομίσαμεν δὲ ὅτι θὰ καταπλήξωμεν τοὺς ξένους μας καὶ ὅτι θὰ τοὺς γελάσωμεν, ἀποδεικνύοντες ὅτι εἴμεθα τάχα εἰς θέσιν νὰ παρακολουθῶμεν τὴν « Ἀντιγόνην » ὡς δράμα καὶ ὄχι ὡς παντομίμαν ὅπως εἶνε ἡ σκληρὰ καὶ πικρὰ ἀλήθεια. . .

Φαίνεται ὅμως ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν τὴν ἐπάθαμεν. . . Οἱ ξένοι αὐτὰ δὲν τὰ χάνουν τόσον εὐκόλα, καὶ ἀπόδειξις αἱ παρατηρήσεις τοῦ κ. Reinach. Τί θὰ κάμουν ἄρα γε οἱ ὑπεύθυνοι καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι: Θὰ συνέλθουν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρικὴν τὼν μέθην, ἢ θὰ περιφρονήσουν καὶ τὸν κ. Reinach καὶ θὰ τὸν κατατάξουν εἰς τὴν χορείαν τῶν περιφήμων ἐχθρῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῶν πληρωνομένων ἀπὸ τοὺς πανσλαυϊστάς ὅπως καὶ τὸν κ. Κρουμβάχερ; . .

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι εὐρισκόμεθα ἐντὸς φαύλου κύκλου, καὶ τὸ συμπέρασμα εἶνε τόσον δύσκολον. Ὅταν τὰ λέγωμεν ἡμεῖς πρὸς τοὺς εἰδωλολάτρας, — εἴμεθα ἄσοφοι, ἄμαθεῖς, ἀνόητοι. Ὅταν τοὺς τὰ ψάλλουν οἱ σοφοὶ ξένοι. — εἶνε μισέλληνες.

Ὅπως δὲποτε, ἡ παράστασις τῆς « Ἀντιγόνης » εἰς τὸ Στάδιον, ἀνεξαρτήτως τῆς γλώσσης, καὶ ὅσον ἠμποροῦσε μὲ αὐτὴν τὴν γλῶσσαν, ἦτο ἐπιτυχημένη. Οἱ ἠθοποιοὶ ὅλοι, προπάντων ἡ κυρία Θεώνη Παππᾶ (Ἀντιγόνη), ὁ κ. Κυπαρίσσης (Κρέων), ὁ κ. Ζήνων (Ἄγγελος) ἔπαιξαν ὠραιότατα. Τὸ ἀνάκτορον τοῦ Κρέοντος, κατὰ σχέδιον τοῦ κ. Δαῖρπφελδ, ἐκτεινόμενον καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ πλάτος τῆς σκηνῆς, καὶ ἀποτελοῦν τὴν σκηνογραφίαν, αἱ ἐνδυμασίαι, ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Σακελλαρίδου, ὅλα ἔκαμαν ἐντύπωσιν πλεον ἢ εὐάρεστον. Λέγουν ὅτι ἠμποροῦσε νὰ λείπη ὁ λόγος τοῦ κ. Μιστριώτη εἰς τὸ τέλος. Ἀλλὰ εἰς μίαν παράστασιν ἀρχαίου δράματος, εἰς τὸ πρωτότυπον, καὶ αὐτὸς, φαίνεται, ἦτο ἀπαραίτητος.